

Super 2[⚡]Li

Akıllı tahta uyumludur.

SOSYAL BİLGİ LER

SORU
BANKASI

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

BİREY VE TOPLUM

Sosyal Rollerin Değişimi	5
Kültür ve Toplumsal Birliklilik	9
Farklılıklara Saygı Duyuyorum	13
Yardımlaşma ve Dayanışma	17
Sorunlara Çözüm Buluyorum	21
Ünite Tekrar Testi - 1	23
Ünite Tekrar Testi - 2	25

2. ÜNİTE

KÜLTÜR VE MİRAS

Orta Asya'da Kurulan İlk Türk Devletleri	27
İslamiyet'in Yayılışı	33
Türklerin İslamiyet'i Kabulü	39
Yeni Yurt Anadolu	45
İpek ve Baharat Yolu	51
Ünite Tekrar Testi - 1	53
Ünite Tekrar Testi - 2	55
Ünite Tekrar Testi - 3	57
Ünite Tekrar Testi - 4	59

3. ÜNİTE

İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER

Coğrafi Konumu Öğreniyorum	61
Türkiye'nin Fiziki Coğrafya Özellikleri	65
Türkiye'nin Beşeri Coğrafya Özellikleri	69
Dünya'da İklim ve Yaşam	73
Ünite Tekrar Testi - 1	75
Ünite Tekrar Testi - 2	77
Ünite Tekrar Testi - 3	79

4. ÜNİTE

BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM

Sosyal Bilimlerin Toplum Hayatına Etkisi	81
Gelecekteki Yaşam	85
Bilimsel Araştırma Basamakları	89
Telif ve Patent Hakkı	93
Ünite Tekrar Testi - 1	97
Ünite Tekrar Testi - 2	99

5. ÜNİTE

ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM

Kaynakların Ülke Ekonomisindeki Yeri	101
Kaynakların Bilinçsiz Kullanımı	105
Yatırım ve Pazarlama	109
Vergimi Ödüyorum	111
Nitelikli İnsan Gücü	113
Mesleğimi Seçiyorum	115
Ünite Tekrar Testi - 1	117
Ünite Tekrar Testi - 2	119

6. ÜNİTE

ETKİN VATANDAŞLIK

Yönetim Biçimlerini Öğreniyorum	121
Yasama, Yürütme ve Yargı	125
Yönetimin Karar Alma Sürecine Katılıyorum	129
Toplumsal Hayatımızda Demokrasinin Önemi	133
Anayasal Güvence Altındayız	137
Toplumsal Hayatta Kadının Yeri	139
Ünite Tekrar Testi - 1	141
Ünite Tekrar Testi - 2	143

7. ÜNİTE

KÜRESEL BAĞLANTILAR

Türk Cumhuriyetleri ve Komşu Ülkelerle İlişkiler	145
Ülkemizin Ekonomik İlişkileri	149
Lider Türkiye	153
Popüler Kültür	155
Ünite Tekrar Testi - 1	157

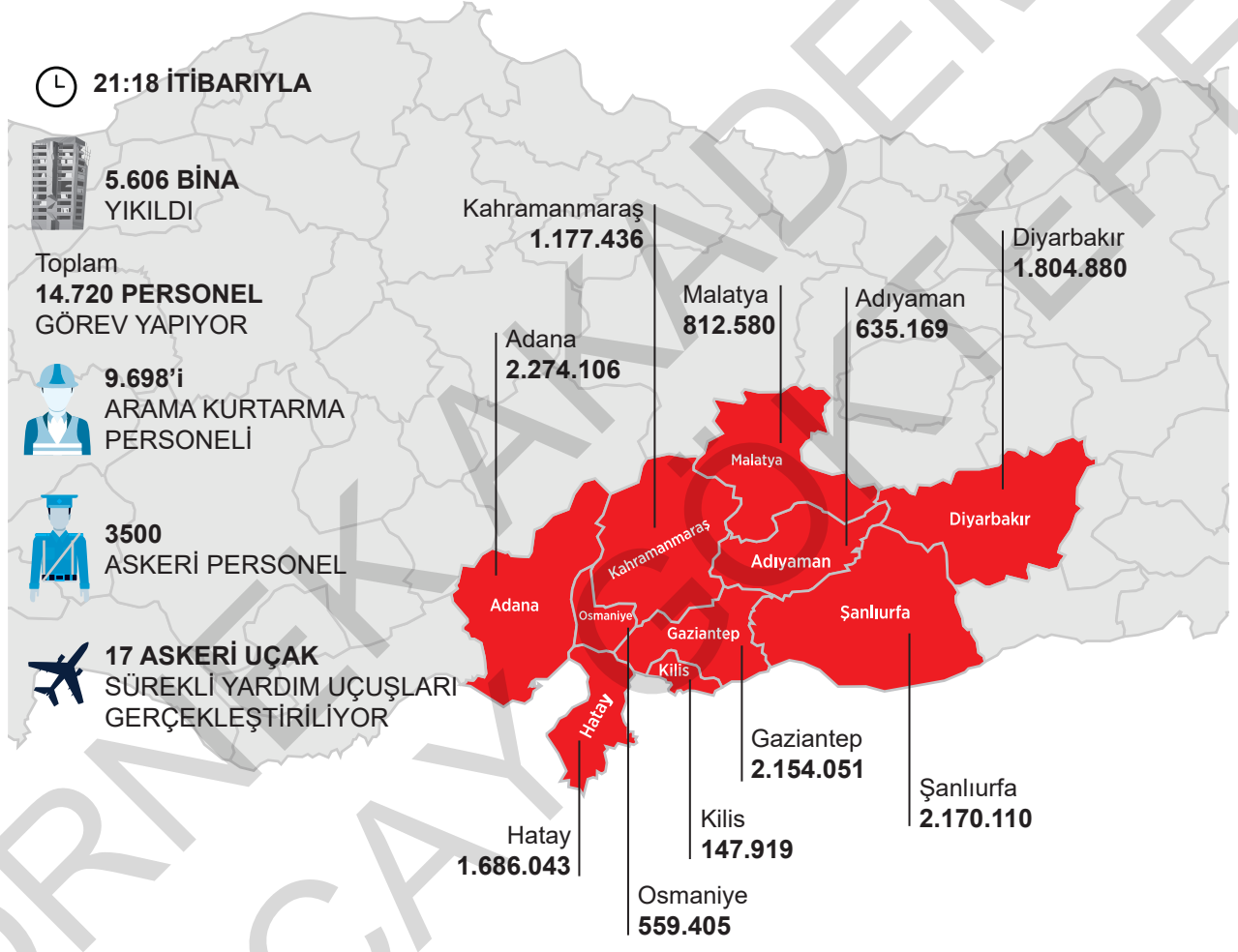
CEVAP ANAHTARI	159
----------------------	-----

1. Toplumdaki bireyler kederi ve sevinci paylaştıkça birbirleriyle daha çok kaynaşır. 6 Şubat 2023'te meydana gelen Kahramanmaraş depremlerinde devlet ve millet seferber oldu.

Anadolu Ajansı verilerine göre Kahramanmaraş depreminde yaşananlar görselde verilmiştir.

Depremler 10 ilde yaklaşık 13,5 milyon kişinin yaşadığı bölgeyi etkiledi.

Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli depremler, 10 ilde 13 milyon 421 bin 699 kişinin yaşadığı bölgeyi etkiledi.

Verilenlere göre,

- Maddi kayıplar yaşanmıştır.
- Askeri ve sivil kurumlar seferber olmuştur.
- Yaşanan felaket geniş bir alanda etkili olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) II ve III   D) I, II ve III

2. İmarethaneler, bir külliye'nin parçası veya tek başına bir kurum olarak ait olduğu vakfın kanunlarına göre işletilirdi. İmarethane personelinin ücretleri, imarethane'nin işleyiş tarzı, dağıtılacak yemeklerin miktarı ve çeşidi de bu kanunlara göre düzenlenirdi. Bu kanunlarda ihtiyaç sahiplerinin ne kadar yemek alacağı, nerede ve nasıl oturacağı gibi genel kurallar belirtilirdi. Yine bu kanunlarda, imarethanelerden kimlerin ne derecede yararlanacağı da belliydi. Bu kurumlardan daha çok medrese öğrencileri, cami ve hayrat görevlileri, fakirler ve yolcular yararlanmaktaydı. Bunun yanı sıra bazı imarethaneler kimlerin yemek yiyeceği konusunda bir sınırlama getirmeksizin herkese açıktı.

Bu bilgilere göre imarethanelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İşleyişleri belli kurallara bağlanmıştır.
B) Sosyal yardımlaşma ve dayanışmaya katkı sağlamışlardır.
C) Ticari hayatın canlanmasına katkı sağlamışlardır.
D) İnsanların temel ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik faaliyet göstermişlerdir.

3. Kırsal kesimlerde ortak ya da kişisel işlerin el birliğiyle ve sırayla yapılmasına dayanan geleneksel yardımlaşmaya imece denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi imeceye örnek gösterilemez?

- A) Köylülerin tarlalarını beraberce ekip biçmesi
B) KIZILAY Vakfına kan bağışında bulunulması
C) Kayserili kadınların beraberce mantı doldurması
D) Köy okulunun boya ve badana işlerinin köylüler tarafından yapılması

4. Aşağıdakilerden hangisi sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın katkılarında biri değildir?

- A) Bireyler arasındaki rekabet gücünü artırır.
B) Toplumsal refah düzeyini artırır.
C) Birlik ve beraberliği güçlendirir.
D) Toplumdaki ekonomik dengesizlikleri azaltır.

5. Antalyalı öğrenciler 6 Şubat'ta Hatay'da yaşanan deprem nedeniyle zor durumda kalan ve hiç tanımadıkları arkadaşlarının yardımına koştu. Bir araya gelen öğrenciler Hatay'daki arkadaşları için gıda ve kırtasiye malzemesi topladılar. Topladıkları yardımları ise bölgeye ulaştırması için Muratpaşa Belediyesinin görevlilerine teslim ettiler.

Buna göre Antalyalı öğrenciler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sosyal sorumluluk bilinciyle hareket etmişlerdir.
B) Yaşanan felaket karşısında duyarlı davranmışlardır.
C) Yardımlaşma ve dayanışma örneği sergilemişlerdir.
D) Bireysel çıkarlarını ön planda tutmuşlardır.

6. İş el birliği bitirir,
Birliği doğuran kuvvettir.
Yalnız kişi güçsüz olur,
Hepimiz olursak kuvvet olur.
Bir iplikle kumaş,
Bir ağaçla orman olmaz.
El ele vermeyince,
Taş yerinden kalkmaz.

Bu şiirde şair aşağıdakilerin hangisinin önemini vurgulamıştır?

- A) Ayrımcılık yapmanın
B) Yardımlaşma ve dayanışmanın
C) Gelenek ve görenekleri yaşatmanın
D) Kalıp yargılardan kurtulmanın

1. Sibel Öğretmen seçim zamanında oyunu kullanırken nelere dikkat ettiğini anlatan bir görsel hazırlamıştır.

OY KULLANMA REHBERİ

①- Sandığa gitmeden önce, oyunuzu nerede kullanacağınızı öğrenin.

②- Üzerinde T.C. kimlik numarası yazılı olan kimliğinizi yanınıza almayı unutmayın.

③- Cep telefonu ile kabine girmeyin.

④- Oy pusulasına mühür dışında başka bir işaret koymayın.

⑤- Pusulayı zarfa koyun.

⑥- Oyunuzu kullandıktan sonra imzanızı atmayı unutmayın.

Buna göre verilen görseli inceleyen öğrencilerin Sibel Öğretmen hakkında aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşması beklenemez?

- A) Kültürel yozlaşmanın önüne geçmiştir. B) Ülke yönetimine katkıda bulunmuştur.
- C) Hak ve sorumluluklarını yerine getirmiştir. D) Seçme ve seçilme hakkını kullanmıştır.

2.

Hak:

Yasal olarak verilen veya kişinin bir gruba girmesiyle elde edilen kazanımlardır.

Sorumluluk:

Bir kişinin davranışlarının sonuçlarını üstlenmesidir.

Verilen tanımlara göre aşağıdakilerden hangisi hem hak hem de sorumluluk alanına girmektedir?

- A) Din ve vicdan özgürlüğü
B) Seçme ve seçilme özgürlüğü
C) Vergi verme ödevi
D) Kişi dokunulmazlığı

3.

Selin Öğretmen

Günlük hayatta pek çok sorunla karşı karşıya kalabiliriz. Sorunlara çözüm ararken dikkat etmemiz gereken bazı durumlar vardır.

Buna göre Selin Öğretmen'in aşağıdakilerden hangisine dikkat çekmeye çalıştığı söylenemez?

- A) Hakkımızı yerinde ve zamanında kullanmalıyız.
B) Başka insanların özgürlüklerine saygı duymalıyız.
C) Sorunları kimseye söylemeden kendimiz çözelim.
D) Sorumluluklarımızı bilerek hareket etmeliyiz.

4. CİMER (Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi), her Türk vatandaşının Anayasal hakkı olan dilekçe ve başvuru hakkının daha etkin kullanılması amacıyla Cumhurbaşkanlığı bünyesinde kurulmuş olan birimdir. Vatandaşlar CİMER'e kamu kurum veya kuruluşları ile yaşamış oldukları bütün problemlerinden dolayı başvuruda bulunabilirler. Bu uygulama ile vatandaş ve devlet arasındaki bütün iletişim kanalları (elektronik mektup, faks ve telefon) açık tutulmaktadır. Amaç, vatandaşların sorunlarının hızlı ve etkin bir şekilde çözüme kavuşturulmasıdır.

Bu bilgilere göre CİMER uygulamasının aşağıdakilerden hangisine katkı sağlaması beklenemez?

- A) Vatandaşların dile getirdiği bütün sorunların çözüme kavuşmasına
- B) Sorunların çözülme sürecinin hızlanmasına
- C) Devlet ile vatandaş arasındaki bağların güçlenmesine
- D) Vatandaşların bilgi edinme hakkını kullanmalarına

5. Emin Bey, bir mağazadan annesine hediye olarak buharlı ütü makinesi almıştır. Satın aldığı sırada mağaza kendisine, garanti belgesini imzalamış ve "kullanıcı hataları dışındaki diğer sorunlar mağazamıza aittir," demiştir. Kullanım kılavuzuna göre kullanılan ütü makinesinden 3. kullanımda buhar çıkmamaya başlamıştır. Bu durumu mağazaya bildiren Emin Bey, mağazadan "Bizim bu durumla ilgimiz yok." cevabını almış ve ardından Tüketici Hakem Heyetine başvurmuştur. Heyet de Emin Bey'i haklı bularak, mağazanın ürünü yenisiyle değiştirmesine karar vermiştir.

Emin Bey'in yaşadığı soruna bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Mağaza haklı olarak kendini korumaya çalışmıştır.
- B) Tüketici Hakem Heyeti sorunu görmezden gelmiştir.
- C) Emin Bey sorunu haklarını kullanarak çözmüştür.
- D) Hakem Heyeti, taraflı davranmıştır.

6. **MADDE 74:**

Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, yetkili makamlara ve TBMM'ye yazı ile başvurma hakkına sahiptir.

DURUM:

Azra, yaşadığı mahalledeki çöplerin uzun süredir toplanmadığını fark etmiştir. Bunun üzerine Büyükşehir Belediye Başkanlığına bir dilekçe yazarak çöplerin toplanmasını rica etmiştir. Kısa bir süre sonra da belediye ekipleri mahalleye gelerek çöpleri temizlemiştir.

Anayasamızın 74. maddesine ve durum örneğine bakılarak Azra ile ilgili,

- I. Anayasal haklarını bilmektedir.
- II. Etkin bir vatandaşdır.
- III. Sorunlara karşı çözüm üretebilmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

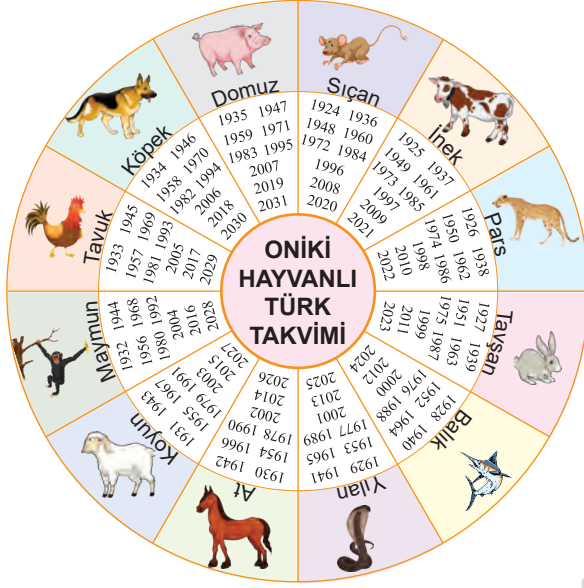
- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7. Selim ve Ahmet 17 yaşında iki arkadaştır. Üniversite sınavına hazırladıkları dönemde Selim, konservatuvarda okumak istediği için sürekli müzik aletleri ile geç saatlere kadar prova yapmakta, Ahmet ise doktor olmak istediği için sürekli ders çalışmaktadır. Ancak komşu olan iki yakın arkadaşın Selim'in gürültü yapması Ahmet'in ders çalışmasını engellemektedir. Selim'e biraz daha sessiz olmasını söyleyemeyen Ahmet yeterli ders çalışmadığı için sınavı kazanamamıştır.

Metne bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ahmet, yaşadığı soruna çözüm yolu üretememiştir.
- B) Selim, sorumsuz davranmıştır.
- C) Ahmet, yaşanan olaydan zarar görmüştür.
- D) İki arkadaş da hak ve sorumluluklarını bilerek hareket etmiştir.

1.

ON İKİ HAYVANLI TÜRK TAKVİMİ

Bozkırda konargöçer hayat tarzını benimseyen Türkler, yazlık ile kışlık göç tarihlerini belirlemek için gökle ilgili olaylara bakarak takvimler yapmışlardır. Bu sayede zamanı sistemli hâlde kullanmayı başarmışlardır. Bir müddet sonra "On İki Hayvanlı Türk Takvimi"ni oluşturmuşlardır. Bu takvimde her yıl bir hayvan ismi ile temsil edilmiştir. Aylar ise 1. Ay, 2. Ay ... şeklinde ifade edilmiştir. Asya Hunları, Kök Türkler ve Uygurlar da bu takvimi kullanmışlardır.

Bu bilgilere bakılarak,

- I. Türkler, astronomi alanında çalışmalar yapmıştır.
- II. On İki Hayvanlı Türk Takvimi, Müslüman Türk devletleri tarafından kullanılmıştır.
- III. Gündelik ihtiyaçlar takvim çalışmalarının yapılmasında etkili olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III   D) I, II ve III

2. Aşağıdaki soruların cevapları bulmacadaki satırlara yazılacaktır.

1. Tarihte kurulan ilk Türk devletidir.
2. Tarihte Türk adıyla kurulan ilk Türk devletidir.
3. Yerleşik hayata geçen ilk Türk devletidir.

	A	B	C	Ç	D	E	F	G
1								
2								
3								

Buna göre bulmacanın "B" sütununda yer alan harfler aşağıdakilerden hangisidir?

- A)

Y
K
Y

      B)

A
T
R

      C)

S
Ö
Y

      D)

H
Ö
G

3. "... Kıpçak Kağan oturdu. Gece uyumadı, gündüz oturmadı. Kızıl kanımı döktürerek, kara terimi koşturarak işi, gücü verdim hep. Uzun keşif kolunu yine gönderdim hep. Siperi, nöbet yerini büyüttüm hep. Geri dönen düşmanı getirirdim. Kağanımla ordu gönderdim. Tanrı korusun, bu Türk milleti arasında silahlı düşmanı koşturmadım. Damgalı atı koşturmadım..."

Kök Türk Yazıtları'nda yer alan bu açıklamaya göre Türklerin aşağıdaki alanlardan hangisinde geliştikleri söylenebilir?

- A) Askerlik   B) Sanat
C) Ticaret   D) Mimari

4.

Türklerin İlk Anayurdu: Orta Asya

- Yazlar sıcak ve kurak geçerken kışları oldukça soğuktur.
- Bölgede yaşayan Türkler, iklimin etkisiyle diğer milletler gibi hayvancılık ve ticaretle uğraşmışlardır.
- Ağır iklim şartları burada yaşayan Türklerin her an tedbirli ve hazır olmasını sağlamıştır.

Buna göre Orta Asya'nın coğrafi şartlarının Türk toplumunda;

- Konargöçer yaşam tarzının benimsenmesi,
- Askerlik becerilerinin gelişmesi,
- İkili yönetim şeklinin görülmesi

durumlarından hangilerinin ortaya çıkmasında etkili olmuştur?

- A) Yalnız III
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

5.

TANIM	İlk Türk devletlerinde ölen kişinin gömüldüğü oda şeklindeki mezarlara kurgan denirdi.
DURUM	Orta Asya'da Hunlara ait olduğu kabul edilen bir kurganda altın ve gümüş eşyalar, halı ve kilimler, demir, kılıç ve at koşum takımlarına rastlanmıştır.
ÇIKARIM	1. .... 2. .... 3. ....

Bu bilgilere göre Orta Asya Türk devletleri ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Atı evcilleştirmişlerdir.
B) Madencilikle uğraşmışlardır.
C) Yerleşik hayata geçmişlerdir.
D) Öldükten sonraki yaşamın devam ettiğine inanmışlardır.

6.

- İlk Türk devletlerinde ülke, doğu ve batı şeklinde ikiye ayrılarak iki hanedan üyesi tarafından yönetilmiştir.
- Ülkenin doğu kısmını asıl hükümdar, batı kısmını da hükümdarın kardeşi yönetmiştir.
- Hükümdara devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılmış ve bu yetkiye de "Kut" adı verilmiştir.
- Devlet yönetiminde hükümdara toy, kengeş, kurultay gibi danışma meclisleri yardımcı olmuştur.

Bu bilgilere göre ilk Türk devletleri ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ülke hanedan ailesinin ortak malı olarak görülmüştür.
B) Alınacak olan kararlarda son sözü söyleme yetkisi kurultaya bırakılmıştır.
C) Ülkede ikili yönetim anlayışı benimsenmiştir.
D) Devletin doğu tarafı batıya göre daha önemli görülmüştür.

7.

"İlâhî göğün yarattığı Türk Bilge Kağan, bu devirde tahta çıktım. Sözlerimin tamamını dinleyin. Doğuda güneşin doğduğu yere, güneyde aydınlığın ortasına, batıda güneşin battığı yere, kuzeyde karanlığın ortasına kadar, bu sınırların içerisinde halkın tamamı bana bağlıdır. Bu kadar halkın tamamını düzene soktum. Çin halkıyla ilişkileri düzelttim. Çinliler altını, gümüşü, ipeği, ipeklileri ihtiyaçtan fazlasıyla öylelikle verirler. Çin halkının sözleri tatlı, ipeklileri yumuşakmış. Tatlı sözle, yumuşak ipeklilerle kandırıp uzaktaki halkları bu şekilde kendilerine yaklaştırmışlar. Yakına yerleştikten sonra da gereken kötülüğü orada düşünürlermiş."

Bu ifadelerle bakılarak Kök Türk Yazıtları ile ilgili;

- Yaşanan tecrübeler hakkında bilgi verdikleri,
- Türk tarihini aydınlatan yazılı belge niteliği taşıdıkları,
- Uygular Dönemi'ne ait oldukları

çıkartımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

1. Aşağıdaki tabloda Arap Yarımadası'nın farklı dönemlerine ait bilgiler verilmiştir.

İslamiyet'ten Önce	İslamiyet'ten Sonra
Arap Yarımadası'nda putperestlik yaygındı.	Arap Yarımadası'nda İslamiyet yayıldı.
Güçlünün sözünün geçtiği, sosyal hayatta köleliğin hâkim olduğu bir yapı vardı.	Kölelere de haklar tanındı.
Kâbe, din, kültür ve ticaret için önemli bir merkezdi.	Kâbe, putlardan temizlenerek Müslümanların hac ibadetini yerine getirdiği önemli bir merkez oldu.
Arap Yarımadası'nda siyasi birlik yoktu.	Arap Yarımadası'nda devlet teşkilatı oluşturuldu.

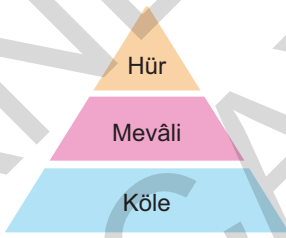
Tabloya bakılarak,

- I. İslamiyet ile birlikte Kâbe önemini kaybetmiştir.
- II. İslamiyet, Arap Yarımadası'na sosyal adaleti getirmiştir.
- III. İslamiyet ile birlikte İslam öncesindeki bütün uygulamalara son verilmiştir.

yargılardan hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III   D) II ve III

2. İslamiyet öncesi Arap Yarımadası'nda toplum; hür, köle ve mevâli olarak üç gruba ayrılmıştır.

Buna göre, İslamiyet öncesi Arap Yarımadası'nın durumu ile ilgili,

- I. Ekonominin temeli tarıma dayandırılmıştır.
- II. Sosyal adalet sağlanamamıştır.
- III. Siyasi birlik oluşturulamamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II   B) I ve II
C) I ve III   D) II ve III

3. Aşağıdaki soruların cevapları bulmacadaki satırlara yazılacaktır.

1. Müslümanların Mekkelilere karşı elde ettiği ilk askeri zaferdir (... Savaşı).
2. Mekkelilerin Müslümanların varlığını kabul ettiğinin kanıtı olan belgedir (... Antlaşması).
3. Mekke'den Medine'ye göç eden Müslümanlara verilen isimdir.

	A	B	C	Ç	D	E	F	G	H
1									
2									
3									

Buna göre bulmacanın "D" sütununda yer alan harfler aşağıdakilerden hangisidir?

- A)

I
E
A

      B)

R
Y
C

      C)

R
Y
R

      D)

K
B
R

4. Aşağıdaki haritada Hz. Muhammed Dönemi, Dört Halife Dönemi, Emeviler Dönemi ve Abbasiler Dönemi'nde İslamiyet'in yayıldığı bölgeler gösterilmiştir.

Haritaya bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İslamiyet, Hz. Muhammed Dönemi'nde daha çok Arap Yarımadası'nda yayılma imkânı bulmuştur.
 B) Dört Halife Dönemi'nde İslamiyet, Arabistan sınırları dışında da yayılmaya başlamıştır.
 C) Emeviler Dönemi'nde İslamiyet hem doğu, hem de batı yönünde yayılmıştır.
 D) Abbasiler Dönemi'nde Türkler dâhil birçok millet İslamiyet'i kabul etmiştir.

5. İslamiyet'ten önce Mekke'yi ziyarete gelen Araplar burada kurdukları panayırarda alışverişler yapıp eğlenceler ve spor karşılaşmaları düzenlerlerdi. Daha sonra da Kâbe'deki putları ziyaret ederlerdi.

Bu bilgiye göre İslamiyet öncesi dönemde Mekke,

- I. Kültür merkeziydi.
 II. Ticaret merkeziydi.
 III. Din merkeziydi.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
 B) I ve III
 C) II ve III
 D) I, II ve III

6.

TANIM	Hicret, Müslümanların 622'de Mekke'den Medine'ye yaptıkları göçe denir.
DURUM	Az sayıda Müslüman, İslamiyet'i kabul ettikleri için Mekke'deki müşriklerin baskılarına maruz kaldı. Baskılar dayanılmaz bir hâle gelince Hz. Muhammed (s.a.v) ve Müslümanlar Medine'ye göç etti (622).
SONUÇ	1. .... 2. .... 3. ....

Tanım ve durum birlikte düşünüldüğünde **Hicret Olayı'nın sonuçları ile ilgili boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?**

- A) İslamiyet daha rahat yayılma imkânı buldu.
 B) Müşrikler, Müslümanların hukuki varlığını tanıdı.
 C) Müslümanlar rahat bir nefes aldı.
 D) İslam tarihinde "Medine Dönemi" başladı.

1. Aşağıdaki haritada 11. yüzyılda Anadolu'nun siyasi durumu gösterilmiştir.

Haritaya bakılarak,

- I. Anadolu'da siyasi birlik yoktur.
- II. Bizans'ın Anadolu'da toprağı kalmamıştır.
- III. Anadolu'daki Rum varlığı sona ermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III   D) II ve III

2. Malazgirt Savaşı'nın sonucunda,

- Anadolu'nun kapıları Türklere açıldı.
- Orta Asya'dan pek çok Türk boyu Anadolu'ya göç etti.
- Anadolu'da ilk Türk beylikleri kuruldu.
- Anadolu'da cami, han, medrese ve köprü gibi çok sayıda eser inşa edildi.

Bu bilgilere göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Anadolu'nun Türk yurdu olduğu kesinleşmiştir.
B) Anadolu'da Türkleşme süreci başlamıştır.
C) Asya'daki Türk varlığı sona ermiştir.
D) Bizans Devleti yıkılmıştır.

3.

- İlk denizci Türk beyliğidir.
- Bizans'a esir düşüp kurtulduktan sonra İzmir ve çevresini ele geçiren bir Türk komutanı tarafından kurulmuştur.

Özellikleri verilen Türk beyliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Artuklular   B) Saltuklular
C) Çaka Beyliği   D) Mengücekliler

4. Malazgirt Zaferi'nden sonra Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerine ait bazı eserler şunlardır:

Yağlıbasan Medresesi

Mama Hatun Külliyesi

Divriği Ulu Cami

Malabadi Köprüsü

Verilen eserlere bakılarak Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Askerî nitelikli eserler inşa etmişlerdir. B) Ulaşımın gelişmesine katkı sağlamışlardır.
C) Anadolu'yu bayındır hâle getirmişlerdir. D) Bilim ve eğitim hayatının gelişmesine katkı sağlamışlardır.

5. Aşağıdaki tabloda ilk Türk beylikleri hakkında bazı bilgiler verilmiştir.

	Bilgi	D	Y
1.	Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da kurulmuşlardır.		
2.	Haçlılara karşı mücadele etmişlerdir.		
3.	Anadolu'daki yerleşim yerlerine Türkçe isimler vermişlerdir.		
4.	Türkiye Selçuklu Devleti'nin dağılması ile kurulmuşlardır.		

Buna göre tablodaki bilgiler doğru (D) ya da yanlış (Y) olarak değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

- A) 1.D, 2.D, 3.D, 4.Y B) 1.Y, 2.D, 3.D, 4.Y
C) 1.Y, 2.Y, 3.D, 4.D D) 1.D, 2.D, 3.Y, 4.Y

6. Türkiye Selçuklu Devleti'nin kurucusu Süleyman Şah, İznik'i alarak burada Büyük Selçuklu hükümdarı Melikşah adına hutbe okutmuştur.

Bu durum Türkiye Selçuklu Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Anadolu'da Türk birliğini kurduklarının
B) Anadolu'da güvenliği sağladıklarının
C) İlk Müslüman Türk devletinin temellerini attıklarının
D) Büyük Selçuklulara bağlı olduklarının

1. Aşağıdaki tabloda Selçuklular Dönemi'nde gerçekleşen savaşlar verilmiştir.

Savaşın Adı	Tarih	Taraflar	Savaşın Sonuçları
Pasinler Savaşı	1048	Büyük Selçuklu x Bizans	• Bizans'a karşı kazanılan ilk büyük zaferdir. • Anadolu'nun kapıları Türklere aralanmıştır.
Malazgirt Savaşı	1071	Büyük Selçuklu x Bizans	• Anadolu'nun kapıları Türklere açılmıştır. • Anadolu'da ilk Türk beylikleri kurulmuştur.
Miryokefalon Savaşı	1176	Anadolu Selçuklu x Bizans	• Anadolu'nun Türk yurdu olduğu kesinleşmiştir. • Bizans, Türkler karşısında savunmaya çekilmek zorunda kalmıştır.
Kösedağ Savaşı	1243	Anadolu Selçuklu x Moğollar	• Savaşı kaybeden Anadolu Selçuklu Devleti yıkılış sürecine girmiştir. • Anadolu'da ikinci Türk beylikleri dönemi başlamıştır.

Tablodaki bilgilere bakılarak,

- I. Savaşlar, XI. yüzyıl ile XIII. yüzyıllar arasında gerçekleşmiştir.
- II. Anadolu'da hâkimiyet mücadelesi yaşanmıştır.
- III. İslamiyet, Balkanlarda yayılma imkânı bulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III   D) II ve III

2.

Bilgi	D	Y
1. Yassı Çemen Savaşı, Türkiye Selçuklu Devleti ile Moğollar'ın Köseadağ Savaşı'nda karşı karşıya gelmesine ortam hazırlamıştır.		x
2. Türkiye Selçuklu Devleti, en parlak dönemini Alâeddin Keykubad zamanında yaşamıştır.	✓	
3. Miryokefalon Savaşı'nda zafere ulaşan Türklerin Anadolu'daki hâkimiyetleri kesinleşirken, Bizans'ın Türkleri Anadolu'dan atma ümidi sona ermiştir.		x
4. Türkiye Selçuklu Devleti ticareti güvenli hale getirmek için Anadolu'nun birçok yerinde kervansaray inşa etmiştir.	✓	

Tabloda yer alan ifadelerden hangileri yanlış işaretlenmiştir?

- A) Yalnız 4   B) 1 ve 2   C) 1 ve 3   D) 2 ve 4

3. Aşağıdaki tabloda Haçlı Seferleri'nin nedenleri ve sonuçları verilmiştir.

Nedenleri	Sonuçları
1. Kudüs'ü Müslümanlardan geri almak	1. Kudüs, Müslümanların elinde kaldı.
2. Doğu'nun zenginliklerini ele geçirmek	2. Akdeniz limanlarının önemi arttı.
3. Türkleri Anadolu'dan atmak	3. Seferlere katılan derebeylerin bir kısmı öldü, bir kısmı da ordularını ve topraklarını kaybetti.
4. Bizans İmparatorluğu'na yardım etmek	4. Kağıt, matbaa, barut ve pusula gibi teknik buluşlar Avrupa'ya taşındı.

Bu bilgilere bakılarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Haçlılar dinî yönden amaçladıklarına ulaşamamışlardır.
 B) Haçlı Seferleri, Katolik Kilisesinin gücünü ve otoritesini artırmıştır.
 C) Haçlı Seferleri, Avrupa'nın siyasi hayatında değişikliklere neden olmuştur.
 D) Haçlı Seferleri, Avrupa'nın kültürel hayatının canlanmasına katkı sağlamıştır.

4. Aşağıda Haçlı Seferleri'nin nedenleri verilmiştir.

Verilen nedenlerin siyasi, ekonomik ve dinî alanlarla olan ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Siyasi	Ekonomik	Dini
A)	1 ve 2	3	4
B)	3	2 ve 4	1
C)	2	1 ve 3	4
D)	3	1	2 ve 4

5. Anadolu'ya gelen Türkler Anadolu'da birçok sosyal ve kültürel teşkilat kurdu. Bunlardan biri de çeşitli meslek gruplarını bir araya getiren ve bir esnaf teşkilatı olan Ahi teşkilatıdır. Ahi Evran ve kurmuş olduğu Ahi teşkilatı, Anadolu toprakları üzerinde barış ve huzurun tesisinde önemli görevler üstlendi. Anadolu'nun yurt edinilmesinde mutasavvıflar da etkili oldu. Mevlânâ Celâleddini Rûmî, Hacı Bektaşî Veli, Yunus Emre gibi sufiler ile Ahi Evran ve Nasreddin Hoca gibi düşünürler Anadolu Türklüğünün Moğol istilası nedeniyle zor günler geçirdiği dönemde eserleri ve samimi sohbetleriyle halka yol gösterdiler. İslam dininin özünü Anadolu insanına aktararak milletimizin birliğini ve bütünlüğünü korumasında önemli rol oynadılar.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Anadolu'daki Türk varlığının devam etmesinde sufilerin ve düşünürlerin çalışmaları etkili olmuştur.
 B) Ahi teşkilatı aynı işi yapan insanların bir araya gelmesiyle oluşmuştur.
 C) Ahi teşkilatı güçlü bir toplum yapısının oluşmasında etkili olmuştur.
 D) Moğol istilası Anadolu'nun Türkleşmesi sürecine katkı sağlamıştır.

1. Aşağıdaki bilgiler doğru ise "D" yanlış ise "Y" bölümü işaretlenerek değerlendirilmiştir.

Bilgi	D	Y
1. İpek Yolu Çin'den başlayıp Avrupa'ya uzanan ticaret yoludur.	✓	
2. İpek Yolu yalnızca ipekli kumaşların taşındığı ticaret yoludur.		✗
3. Türk - Çin mücadelesinin en büyük nedeni İpek Yolu'nun kontrolünün ele geçirilmek istenmesi olmuştur.	✓	
4. İpek Yolu, doğu ile batı arasında bir kültür köprüsü olmuştur.		✗

Buna göre yapılan değerlendirmelerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız 4   B) 1 ve 2   C) 1 ve 3   D) 2 ve 4

2. İpek Yolu, Çin'den başlayıp Orta Asya ve Anadolu üzerinden geçerek Avrupa'ya kadar uzanan tarihin en önemli yollarından biri olmuştur. Yüzyıllar boyunca İpek Yolu üzerinde tüccarlar büyük kervanlar ile ticaret yapmış, yolculukları sırasında uğradıkları ülkelerin, şehirlerin ve köylerin yemeklerini, sanatlarını, kıyafetlerini öğrenmişlerdir. Bunun yanında İpek Yolu hâkimiyeti için devletler arasında çok sayıda savaş yapılmıştır.

Bu bilgilerden hareketle İpek Yolu ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Asya ile Avrupa arasında yaşanan etkileşimde önemli bir rol üstlenmiştir.
B) Eski önemini günümüzde de sürdürmektedir.
C) Hâkimiyet mücadelelerine neden olmuştur.
D) Bir kültür köprüsü görevi görmüştür.

3. Ülkeler arasında ve ülke içinde kâr elde etmek amacıyla, ürünlerin alınıp satılmasına ticaret denir.

Buna göre ticareti başlatan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Paranın icat edilmesi
B) Tekerleğin icat edilmesi
C) Matbaanın kullanılması
D) Tarımsal üretimin başlaması

4. İpek Yolu, Çin'in Xi'an (Şian) kentinden başlayarak Hazar Denizi'nin güneyinden ve kuzeyinden iki kol hâlinde Avrupa'ya uzanan tarihi ticaret yoludur. Kuzeyinden geçen kolu Kırım'a uğrarken, güneyinden geçen kolu Anadolu'yu boydan boya geçerek İstanbul'a kadar uzanmaktadır.

Bu bilgilerden İpek Yolu ile ilgili;

- I. Başlangıç noktasının Asya kıtası olduğu,
II. Kuzey kolunun daha işlek olduğu,
III. Farklı güzergâhlar izlediği

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

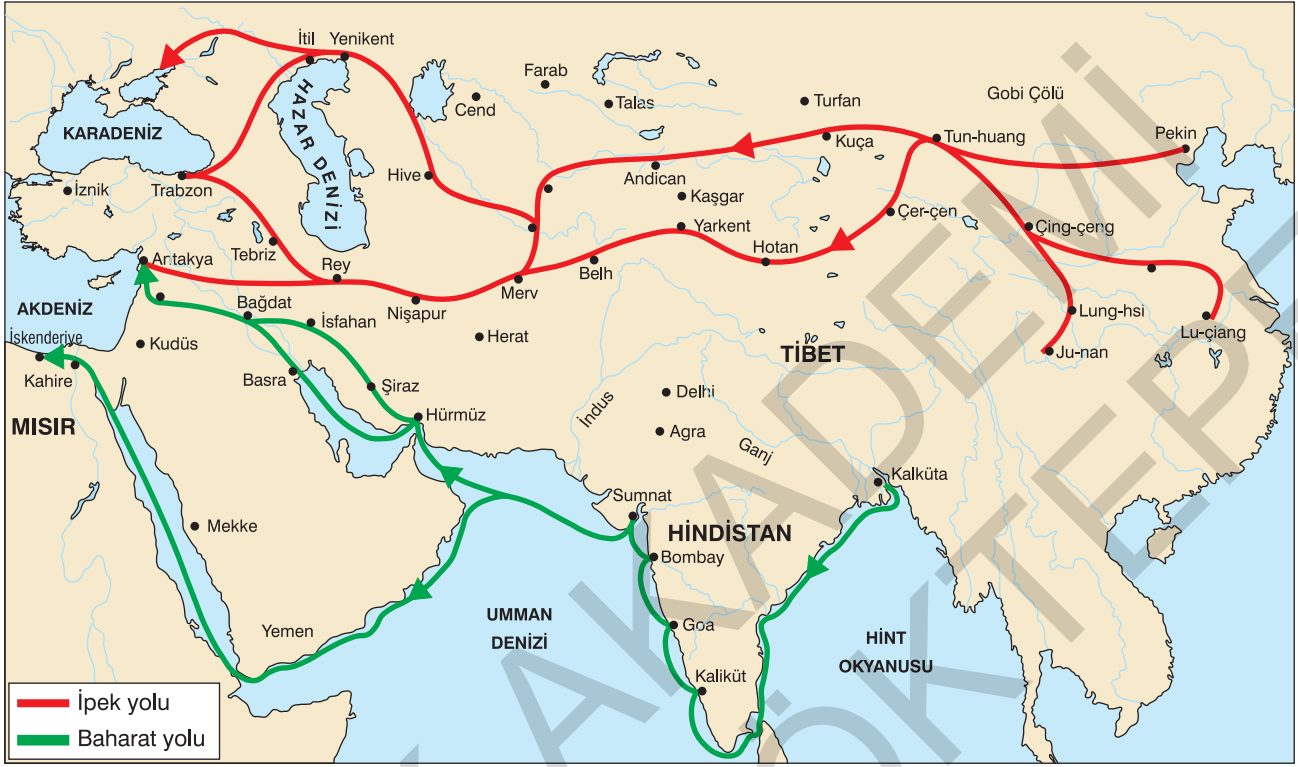
- A) I ve II   B) I ve III
C) II ve III   D) I, II ve III

5. Tarihî İpek Yolu'ndan yalnızca tüccarlar değil; yol üzerindeki ülkeler, şehirler hatta köyler bile büyük kazançlar sağlamıştır. Tüccarlar yolculukları sırasında uğradıkları ülkelerin, şehirlerin ve köylerin dillerini, sanatlarını, yemeklerini, kıyafetlerini öğrenmiş ve bunları başka ülkelere tanıtmışlardır.

Bu parçada İpek Yolu'nun aşağıdaki alanlardan hangisi üzerindeki etkisinden söz edilmiştir?

- A) Kültür ve ekonomik   B) Dinî ve siyasi
C) Siyasi ve askeri   D) Askeri ve kültür

6. Aşağıdaki haritada İpek ve Baharat Yollarının güzergâhı gösterilmiştir.

Haritaya bakılarak,

- I. Baharat Yolu'nda deniz ulaşımı önemli bir yere sahiptir.
- II. İpek Yolu, Baharat Yolu'na göre daha kazançlıdır.
- III. İki yol da farklı güzergâhlar izlemiştir.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II   B) I ve III   C) II ve III   D) I, II ve III

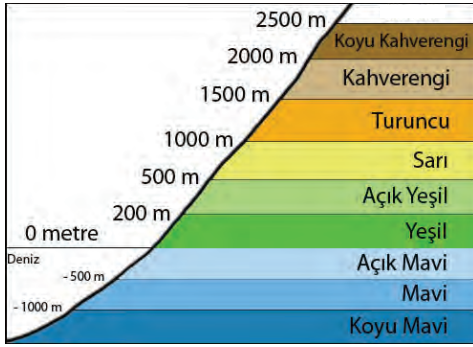
7. Baharat günümüzden binlerce yıl önce doğu ülkelerinde kullanılıyordu. Kullanılan baharatların çoğu da Hindistan'da bulunuyordu. Karabiber, zerdeçal, karanfil gibi baharat türleri Orta Çağ Avrupası'nda da çok önemliydi. Bu baharatlar Avrupalı zenginlerin de vazgeçilmez tatlarıydı. Sadece sofralarda değil eczacılıkta, parfümlerde ve tütsülerde de kullanılıyordu. Hindistan'daki baharatların Basra Körfezi, Kızıldeniz ve Mısır yoluyla Akdeniz'e, buradan gemilerle Avrupa'ya taşınmasında kullanılan tarihi ticaret yolu ise Baharat Yolu'ydu.

Bu bilgilere bakılarak aşağıdaki sorulardan hangisine cevap verilemez?

- A) Baharatların sofraların dışındaki kullanım alanları hangileridir?
- B) Hindistan'daki baharatlar hangi güzergâhı takip ederek Avrupa'ya taşınmıştır?
- C) Baharat Yolu günümüzde hangi devletin kontrolündedir?
- D) Baharat Yolu'nun başlangıç ve bitiş noktası neresidir?

1. Aşağıdaki görselde fiziki haritalarda kullanılan yükselti basamakları gösterilmiştir.

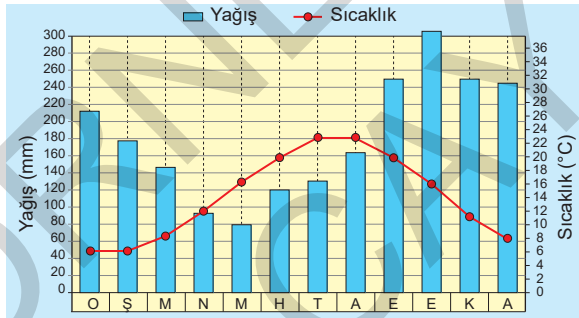
Görsele bakılarak,

- Mavi renk ve tonları derinlik bildirir.
- Yeşil renk çevresine göre daha alçakta kalan yer-yüzü şekillerini gösterir.
- Kahverenginin tonu arttıkça yükselti değeri de artar.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

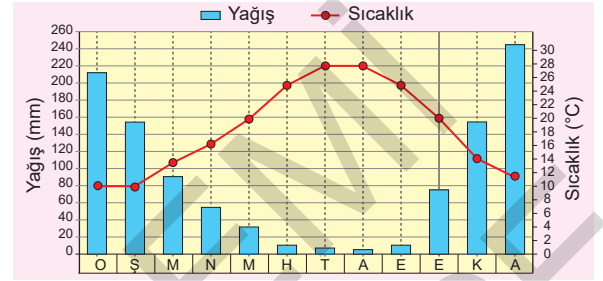
2.

Yukarıdaki grafiğe sahip bir yer için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her mevsim yağışlıdır.
B) Mevsimler arasındaki sıcaklık farkı azdır.
C) Bölge deniz turizmüne uygundur.
D) En yağışlı mevsim sonbahardır.

3. Aşağıda Akdeniz ikliminin yıllık sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Grafiğe göre Akdeniz iklimi ile ilgili,

- En fazla yağış kış mevsiminde görülür.
- Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlıdır.
- Akdeniz ve Ege kıyıları ile Marmara Denizi'nin güney kıyılarında görülür.

çıkarmalarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

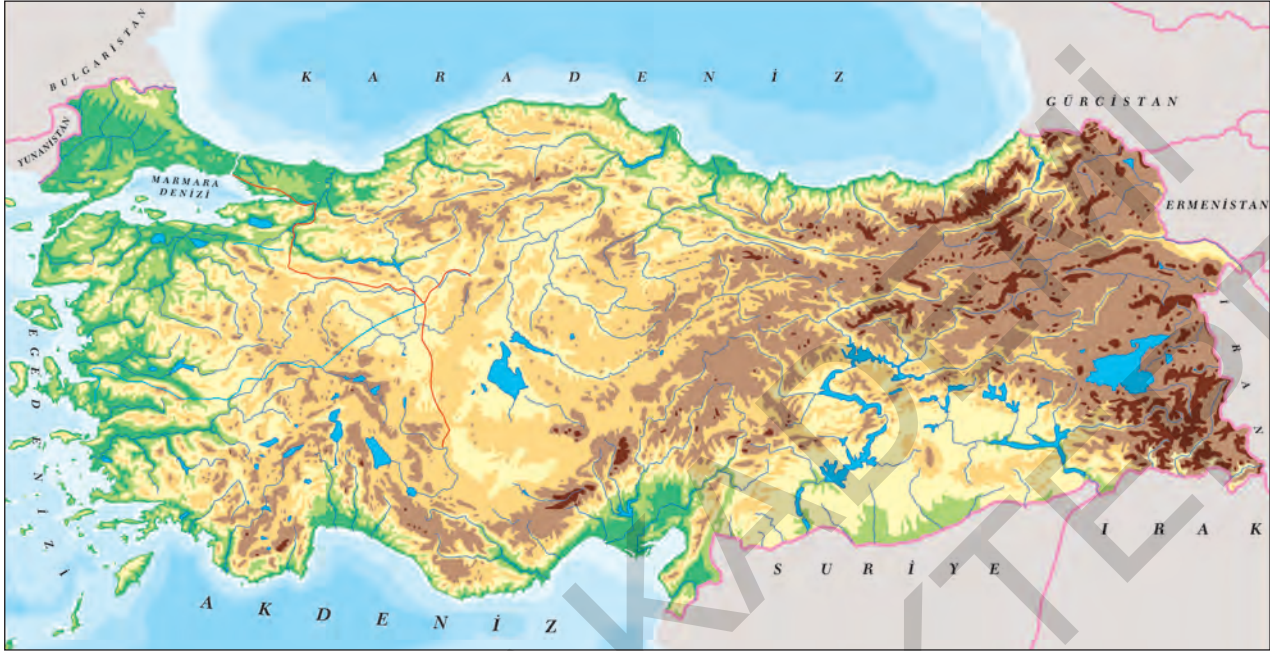
4.

Denizler geç ısınır ve geç soğur. Bu yüzden denize yakın olan yerlerde de hava geç ısınır geç soğur. Deniz etkisinden uzak, iç kesimlerde ise hava çabuk ısınır çabuk soğur. Buna bağlı olarak kıyı kesimlerde ılıman iklim şartları hâkimdir. Kıyılardan iç kesimlere doğru gidildikçe deniz etkisinin azalmasına bağlı olarak günlük ve yıllık sıcaklık farkları artar, karasal iklim özellikleri görülür.

Bu bilgiden hareketle ulaşılacak en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kıyı kesimlerde günlük ve yıllık sıcaklık farkları azdır.
B) Denize yakınlık ya da uzaklık, iklim özelliklerini etkiler.
C) Denize yakın olan yerlerde iklim ılımandır.
D) Denizlerden uzak iç kesimlerde karasal iklim görülür.

5. Aşağıda Türkiye fiziki haritası verilmiştir.

Haritaya bakılarak ülkemizin coğrafi özellikleri ile ilgili,

- I. Yükselti batıdan doğuya doğru gidildikçe artmaktadır.
- II. Marmara Denizi ve çevresi oldukça dağlıktır.
- III. En yaygın yeryüzü şekli dağlar olup engebeli araziler geniş yer kaplamaktadır.
- IV. Üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımadadır.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve III   B) II ve IV   C) I, III ve IV   D) II, III ve IV

6. • Karasal iklimin etkili olduğu yerlerde ilkbahardaki yağışlarla yeşeren ve yaz kuraklığıyla sararan küçük boylu otlardan oluşan bozkır bitki örtüsü görülür.
- Karadeniz iklimi her mevsim yağışlı olduğu için bitki örtüsü ormandır.
- Akdeniz ikliminin bitki örtüsü, yaz kuraklığına dayalı olan, kısa boylu çalılardan oluşan makidir.

Bu açıklamaya göre, her iklimin bitki örtüsünün farklı olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

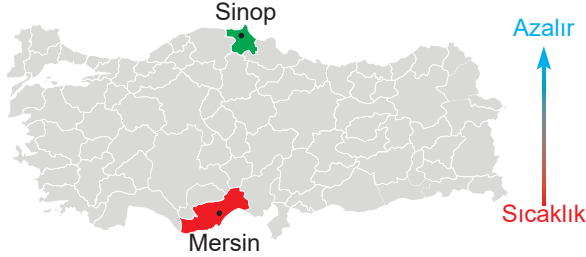
- A) İklimin etkili olduğu alan
- B) Sıcaklık ve yağış değerleri
- C) Yeryüzü şekillerinin çeşitlilik göstermesi
- D) Tarım alanlarının geniş yer kaplaması

7. Akdeniz ve Ege kıyıları ile Marmara Denizi'nin güney kıyılarında Akdeniz iklimi görülür. Ancak bu bölgelerin sıcaklık ve yağış özellikleri birbirinden farklıdır. Akdeniz kıyılarında tipik Akdeniz iklimi görülür. Yaz mevsimi sıcak ve kurak, kış mevsimi ılık ve yağışlıdır. Dağların kıyıya paralel uzanması nedeniyle bu iklim tipi dar bir kıyı kesiminde etkilidir. Ege'de dağların kıyıya dik olarak uzanması Akdeniz iklim tipinin iç kesimlere kadar girmesinde etkili olmuştur.

Bu açıklamada iklimi etkileyen aşağıdaki unsurlardan hangisine değinilmiştir?

- A) Dağların uzanış yönü   B) Rüzgârlar
- C) Karasallık   D) Bakı

1. Ekvatordan kutuplara doğru gidildikçe sıcaklık azalır. İkisi de deniz kıyısında olmasına rağmen Mersin, Sinop'a göre daha sıcaktır.

Bu bilgiye göre,

- Ülkemizin güneyi ekvatora daha yakındır.
- Güney kıyılarımız kuzey kıyılarıımıza göre daha sıcaktır.
- Orta kuşakta yer almasından dolayı ülkemizde dört mevsim belirgin şekilde yaşanır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

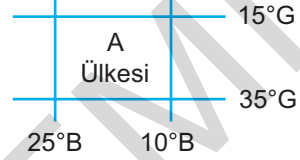
- A) Yalnız III
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

2. Dünya üzerinde bir yerin kıtalara, okyanuslara, denizlere, yer şekillerine, yer altı kaynaklarına, ulaşım yollarına ve komşu ülkelere göre belirlenen konumu göreceli konum olarak adlandırılır.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi ülkemizin sahip olduğu göreceli konumu ile ilgili değildir?

- Batıdan doğuya doğru yükseltinin artmasından dolayı doğuya doğru sıcaklık azalır.
- Üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımadadır.
- Güneyden kuzeye doğru gidildikçe güneş ışınlarının geliş açısı daralır.
- Yer altı ve yer üstü kaynakları bakımından zengin olan ülkemiz, petrol ve doğal gaz boru hatlarının geçiş noktasını oluşturur.

3. • Ardışık iki meridyen arasındaki yerel saat farkı 4 dakikadır.
• Ardışık iki paralel dairesi arasındaki uzaklık 111 km'dir.

Verilen bilgiler ve A ülkesinin mutlak konumu dikkate alındığında A ülkesi ile ilgili,

- En doğusu ile en batısı arasındaki zaman farkı 60 dakikadır.
- En güneyi ile en kuzeyi arasındaki uzaklık 1665 km'dir.
- Doğusu ile batısı arasında 15 meridyen farkı bulunur.
- Kuzeyi ile güneyi arasında 20 paralel farkı vardır.

çıkarımlarından hangisine ulaşamaz?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

4. Su kaynakları, nüfusun dağılışını etkileyen doğal faktörler arasında yer alır. Su, yaşamın devam edebilmesi için gerekli olan bir kaynaktır. Bu nedenle geçmişten günümüze su kaynaklarının çevresi, insanlar tarafından yerleşim alanı olarak tercih edilmiştir. Su kaynaklarının yeterli olduğu yerlerde tarım gelişmiştir. Buna bağlı olarak da su kaynaklarının çevresinde nüfus fazladır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi su kaynaklarının nüfusun dağılışındaki etkisine örnek olarak gösterilebilir?

- Seyhan ve Ceyhan Nehirleri kıyısında kurulan Adana'da nüfus fazladır.
- Ormanların gür olduğu Giresun'un dağlık kesimlerinde nüfus seyrek.
- Sanayi tesislerinin fazla olduğu Bursa, Kayseri, İzmir gibi şehirlerde nüfus fazladır.
- Petrolün çıkarıldığı Batman'da, taş kömürünün çıkarıldığı Zonguldak'ta nüfus fazladır.

5. Aşağıdaki haritada ülkemizdeki ormanlık alanların dağılımı gösterilmiştir.

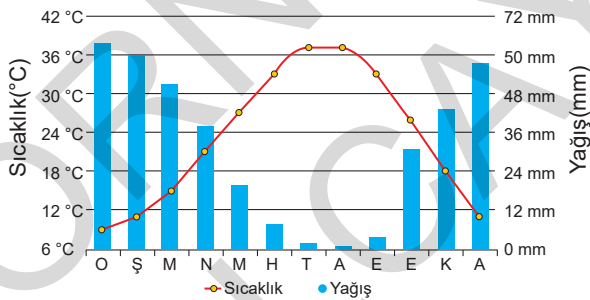
Haritaya bakılarak,

- I. Ülkemizdeki orman alanlarının büyük çoğunluğu kıyı kesimlerde yer almaktadır.
- II. Ormanlar ülkemizin sanayisi için önemli bir ham madde kaynağıdır.
- III. Ülkemizin iç kesimleri ve güneydoğusu orman varlığı bakımından fakirdir.

çıkartımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III   D) I, II ve III

6. Aşağıda Şanlıurfa ilinin yıllık sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Grafiğe bakılarak Şanlıurfa ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazları sıcak ve kuraktır.
- B) En fazla yağış kış mevsiminde düşer.
- C) Nemin fazla olması günlük sıcaklık farkını azaltır.
- D) Yıllık ortalama sıcaklık 18 - 20°C arasındadır.

7. Karadeniz ikliminin en belirgin özelliği her mevsim yağışlı olmasıdır. En fazla yağış, sonbahar mevsiminde düşer. Yazları serin, kışları ılık geçer. Karadeniz ikliminin etkili olduğu yerlerde dağ çayırları ve ormanlar, bitki örtüsü olarak karşımıza çıkar.

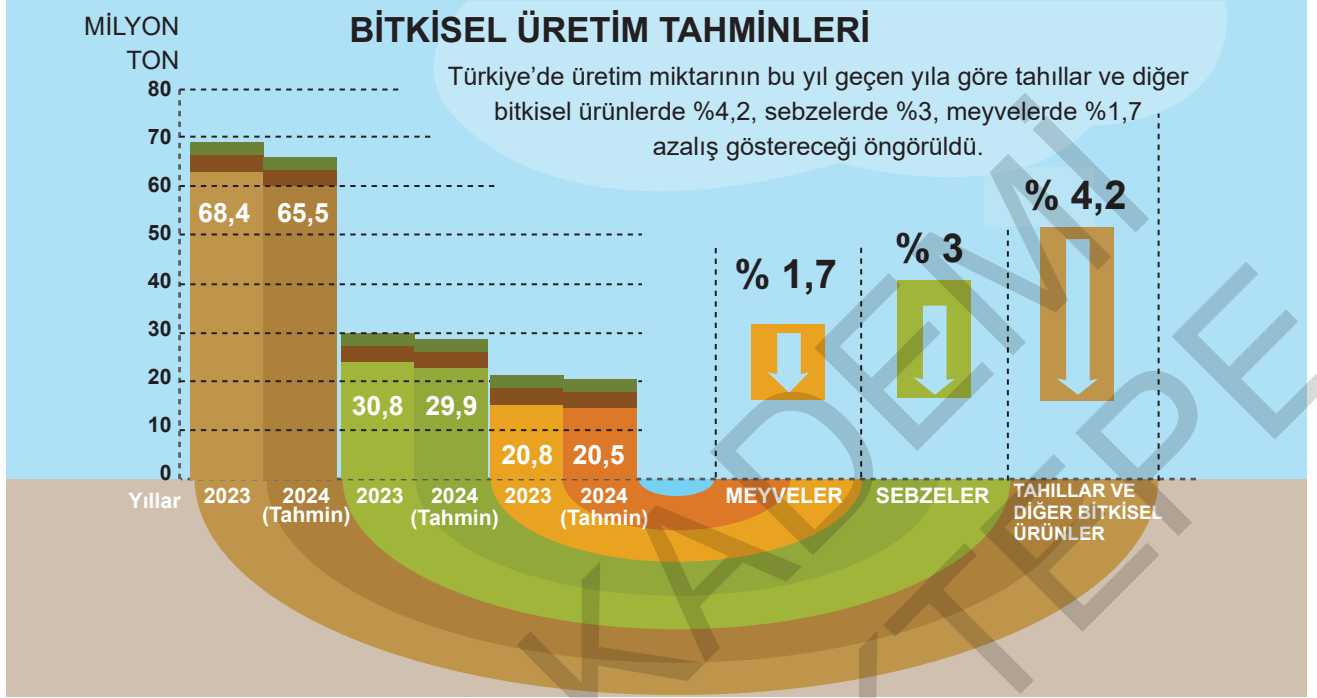
Bu bilgilerden hareketle Karadeniz ikliminin görüldüğü yerlerde;

- I. Tarım,
- II. Yaz turizmi,
- III. Ormancılık,
- IV. Hayvancılık

faaliyetlerinden hangilerinin gelişmesi beklenebilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

1.

Grafiğe bakılarak,

- I. En fazla düşüşün tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde olacağı öngörülmektedir.
- II. Ülkemizde en fazla yetiştirilen tarım ürünü sebzelerdir.
- III. Tarımsal üretimdeki düşüşün en önemli nedeni iklim değişikliğidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II   D) II ve III

2. Ülkemizde dağlar ve engebeli araziler geniş yer kapladığı için bazı bölgelerde tarımsal üretim daha azdır. Bu nedenle Marmara, İç Anadolu, Ege ve Güneydoğu Anadolu'da ekili - dikili alanların oranı fazla iken; Doğu Anadolu'da ve Karadeniz kıyılarında bu oran daha azdır.

Bu açıklamaya göre,

- I. Tarımsal üretimin az ya da çok olmasında yer şekilleri belirleyici olmaktadır.
- II. Doğu Anadolu'da ve Karadeniz kıyılarında tarımsal üretim yoktur.
- III. Ülkemizde batıdan doğuya doğru gidildikçe yükselti artar.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve III
C) II ve III   D) I, II ve III

3. Büyükbaş hayvancılık gür otlak ve çayırların geniş yer kapladığı alanlarda; küçükbaş hayvancılık bozkırların yaygın olduğu yerlerde; arıcılık çiçekli bitkilerin ve çam ağaçlarının bulunduğu dağlık kesimlerde yapılır. Kümes hayvancılığı nüfusu fazla olan yerlerin çevresinde gelişmiştir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) İstanbul, Ankara ve İzmir çevresi kümes hayvancılığı yapmaya uygundur.
B) Meraların geniş yer kapladığı Erzurum ve Kars çevresi sığır yetiştiriciliğine uygundur.
C) Ülkemizin iç bölgeleri koyun ve keçi yetiştiriciliğe uygundur.
D) Arıcılık, doğal şartlardan etkilenmeden ülkemizin her yerinde yapılabilir.

4. Ülkemizde görülen farklı iklim tipleri, bölgelerimizde farklı tarım ürünlerinin yetişmesine olanak sağlamıştır. Aşağıda bazı tarım ürünleri ve yetiştirildiği yerler verilmiştir.

Muz → Alanya, Antalya ve Anamur arasında
Çay → Rize ve çevresinde
Buğday → Karadeniz kıyıları hariç her yerde
Şeker pancarı → Her bölgede yetiştirilebilir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bazı tarım ürünlerinin üretim alanı dardır.
B) İklim şartları tarımsal üretim üzerinde etkilidir.
C) Ülkemizde en çok yetiştirilen tarım ürünü şeker pancarıdır.
D) Ülkemizde tarım ürünü çeşitliliği fazladır.

5. Tarım ürünlerinin kısa sürede tüketiciye ulaşması ve iyi fiyata satılması önemlidir. Tarım ürünlerinin sürekliliğinin sağlanması için ürünün değer fiyatına satılması gerekir. Toprağın sürülmesi, zararlı otlardan arındırılması ve dönüşümlü ürün ekimi toprağın kalitesini ve üretimi artırır.

Metinde tarımı etkileyen;

- I. Sulama,
II. Toprak bakımı,
III. Gübreleme,
IV. Pazarlama

faktörlerden hangilerine değinilmiştir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

6. Doğu Anadolu'da arazinin dağlık ve engebeli olması, uzun süren kış şartları ve ulaşım zorluğu ekonomik faaliyetleri olumsuz etkilemiştir. Yaz yağışlarından dolayı çayır ve meraların geniş yer kaplaması bölgede büyükbaş hayvancılığın gelişmesini sağlamıştır. En fazla yetiştirilen tarım ürünü hayvan yemi olarak da kullanılan arpadır. Coğrafi özelliklerinden dolayı bölgede sanayi yeterince gelişmemiştir.

Bu bilgilere göre Doğu Anadolu ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yeryüzü şekilleri ve iklim özellikleri ekonomik faaliyetleri üzerinde belirleyici olmuştur.
B) Göç alan bir bölgedir.
C) Yer altı kaynakları bakımından zengindir.
D) Elektrik üretiminde önemli bir potansiyele sahiptir.

7. Göl suları, bulunduğu bölgenin arazi yapısı, yükselti ortalaması ve iklim özellikleri gibi nedenlerden dolayı farklı özelliklere sahiptir. Bu durum göllerden balıkçılık, içme suyu, elektrik üretimi, turizm, sulama ve tuz elde etme gibi farklı alanlarda yararlanmamızı sağlamaktadır.

Buna göre göllerden;

- I. Ulaşım,
II. Enerji üretimi,
III. Tarım

gibi alanlardan hangilerinde yararlanıldığı söylenebilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

1. Jeotermal enerji, fay hatlarının bulunduğu yerlerde çıkan sıcak su buharı ile üretilen enerjidir. Aşağıdaki haritada ülkemizdeki jeotermal kaynakların dağılımı gösterilmiştir.

Haritaya bakılarak,

- Jeotermal enerji, ısıtma ve elektrik üretiminde kullanılmaktadır.
- Jeotermal enerji potansiyelinin en fazla olduğu yer Batı Anadolu'dur.
- Ülkemizin birçok yerinde elektrik üreten jeotermal santraller bulunmaktadır.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III   B) I ve II   C) II ve III   D) I, II ve III

2. Sağlık açısından zararlı olan gazların havadaki miktarının normalden fazla olması, hava kirliliğine neden olmaktadır. Fosil yakıtlar yandıklarında karbondioksit açığa çıkarır ve hava kirliliğine neden olur. Karbondioksit gazının havayı kirlenmesinden dolayı bu enerji kaynakları yerine atmosfere karbondioksit yaymayan alternatif enerji kaynaklarına yönelmek gerekmektedir.

Buna göre aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisinin alternatif enerji kaynakları arasında yer aldığı söylenebilir?

- A) Doğal gaz   B) Taş kömürü
C) Rüzgar   D) Petrol

3. Toprakta meydana gelen, istenmeyen her türlü biyolojik ve kimyasal değişimlere toprak kirliliği adı verilmektedir. Evsel atıklar, sanayi atıkları, bilinçsiz gübreleme ve kimyasal ilaçlamalar toprak kirliliğine neden olmaktadır. Toprak kirliliği sonucunda toprakta yaşayan canlılar ile yetişen, yetiştirilen bitkiler, bu bitkilerle beslenen canlılar zarar görmekte, ürün verimliliği düşmektedir.

Buna göre aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisinin toprak kirliliğinden daha fazla etkilendiği söylenebilir?

- A) Turizm   B) Sanayi
C) Ticaret   D) Tarım

Biyooenerji, bitkisel ve hayvansal atıklar kullanılarak elde edilmektedir. Biyogaz ve biyodizel, biyooenerji ürünleri arasında yer alır.

Verilenlere göre biyooenerji ile ilgili,

- I. Atıkların geri dönüşümü sağlanmaktadır.
- II. Isı, elektrik üretimi ve tarım alanında yararlanılmaktadır.
- III. Yenilenebilir, çevre dostu bir enerji kaynağıdır.
- IV. Ülkemizde yaygın olarak kullanılmaktadır.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III   B) II, III ve IV
C) I, III ve IV   D) I, II, III ve IV

5. Dağlık ve engebeli bölgelerin hidroelektrik enerji potansiyeli yüksektir.

Buna göre haritada numaralandırılmış yerlerden hangisinde hidroelektrik enerji potansiyelinin yüksek olduğu söylenebilir?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

6. İnsanlar, ulaşım, iletişim, ısınma, aydınlatma gibi birçok alanda enerji kaynaklarına ihtiyaç duyarlar. Dünyada nüfus sürekli olarak artmaktadır. Nüfusun artması, kaynaklara duyulan ihtiyacın da artmasına neden olmaktadır. Ormanların tahrip edilmesi, su, toprak vb. doğal kaynakların ve enerji kaynaklarının bilinçsizce kullanılması bu kaynakların yok olmasına ve birçok çevre sorununa neden olmaktadır.

Verilen açıklamaya göre,

- I. Doğal kaynaklar ve enerji kaynakları sınırsız değildir.
- II. Kaynakları kullanılırken bilinçli ve çevreye duyarlı olunmalıdır.
- III. Yenilenebilir enerji kaynakları kullanılmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III   B) I ve II
C) II ve III   D) I, II ve III

7. Doğal gaz tükenbilir enerji kaynakları içinde çevreye en az zarar veren enerji kaynağıdır. Ülkemizde Hamitabat (Kırklareli) ve Çamurlu'dan (Mardin) çıkarılmaktadır. İstanbul, Bursa ve Kırklareli'nde doğal gaz ile çalışan termik santraller bulunmaktadır. Konutların ısıtılmasında da doğal gaz kullanılmaktadır. Ülkemizde ihtiyaç duyulan doğal gaz, başta Rusya olmak üzere çeşitli ülkelerden satın alınarak karşılanmaktadır.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ülkemizdeki doğal gaz yatakları sınırlıdır.
- B) Ülkemizin elektrik enerjisi üretiminin tamamı doğal gazdan elde edilmektedir.
- C) Ülkemizde çıkarılan doğal gaz ülke ihtiyacını karşılayamamaktadır.
- D) Ülkemiz diğer ülkelerden doğal gaz ithal etmektedir.

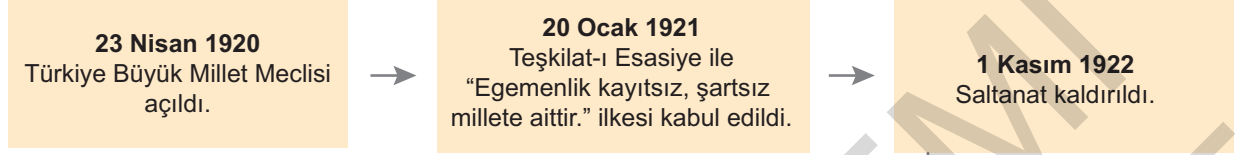

1.

CUMHURİYETİN İLANINA GİDEN SÜREÇ

“Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir.”

29 Ekim 1923
Yönetim biçimiyle ilgili
hazırlanan kanun değişikliği
tasarısının kabulü ile
cumhuriyet ilan edildi.

28 Ekim 1923
Mustafa Kemal Paşa,
Çankaya Köşkü'nde “Yarın
cumhuriyeti ilan edeceğiz.”
diyerek fikrini açıkladı.

Görseldeki bilgilere bakılarak,

- I. Monarşi yönetimine son verilmiştir.
- II. Halkın kendi kendini yönetebileceği bir yönetim şekline geçiş sağlanmıştır.
- III. Demokrasinin ilkeleri aşamalı olarak uygulanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III   D) I, II ve III

2.

II. Abdülhamit

Ben Sultan Abdülhamit. Osmanlı Devleti'nin 34. padişahıyım. Benden önceki padişahlar devleti tek başına yönettiler. Alacakları kararlarda divana danışmalar da son kararı yine kendileri verdiler. Benim dönemimde ise ilk kez Mebusan Meclisi açıldı. Böylece devleti meclisle birlikte yönetmeye başladım.

Anlattıklarından hareketle Sultan Abdülhamit Dönemi ile birlikte aşağıdaki yönetim biçimlerinden hangisine geçildiği söylenebilir?

- A) Meşrutiyet   B) Cumhuriyet
C) Oligarşi   D) Teokrazi

3.

Devletin Şekli:

Madde 1: Türkiye Devleti, bir cumhuriyettir.

Demokrasi ilkesinin en çağdaş ve en mantıklı uygulamasını temsil eden hükümet şekli cumhuriyettir.

Atatürk

Anayasanın verilen maddesi ve Atatürk'ün sözüne bakılarak Türkiye Cumhuriyeti'nin yönetim şekli ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Egemenliğin kaynağı halka dayandırılmaktadır.
B) Yönetenler halka değil kurultaya karşı sorumludur.
C) Vatandaşlar seçme ve seçilme hakkına sahiptir.
D) Ülkede farklı görüşleri temsil eden siyasi partiler vardır.

4. Aşağıdaki tabloda Türk tarihinde görülen demokrasi uygulamaları ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Sened-İttifak Sözleşmesi (1808)	Bu belge ile ilk kez padişahın mutlak otoritesi sınırlandırıldı.
Tanzimat Fermanı (1839)	Osmanlı tarihinde ilk kez kanun üstünlüğü kabul edildi.
Islahat Fermanı (1856)	Azınlıklara geniş ayrıcalıklar verildi.
I. Meşrutiyet (1876)	Anayasal ve parlamenter yönetime geçildi.
TBMM'nin açılması (1920)	Millî egemenlik yolunda ilk adım atıldı.

Tablodaki bilgilere bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Sened-i İttifak Sözleşmesi ile monarşi yönetimi gücünü artırmıştır.
- B) Tanzimat Fermanı ile hukuk devleti olma yolunda önemli bir adım atılmıştır.
- C) I. Meşrutiyet'in ilan edilmesi ile Osmanlı vatandaşları ülke yönetimine ortak olmuştur.
- D) TBMM'nin açılması ile cumhuriyet yolunda önemli bir adım atılmıştır.

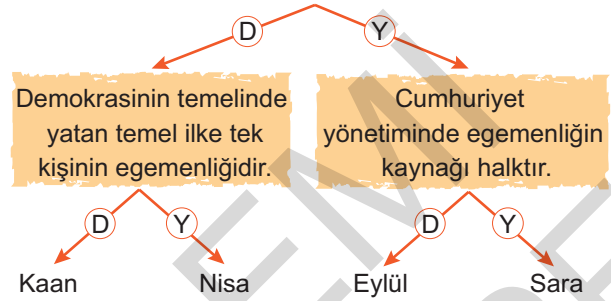
5. Herhangi bir konuda seçim yapabilmek için birden fazla seçeneğin olması gerekir. Bu nedenle demokrasi ile yönetilen ülkelerde çok partili yaşam bir zorunluluktur.

Bu bilgede demokrasinin aşağıdaki ilkelerinden hangisinin önemi vurgulanmıştır?

- A) Eşitlik
- B) Özgürlük
- C) Çoğulculuk
- D) İnsan haklarına saygı

6.

Oligarşi ile yönetilen tüm ülkelerde yönetime din adamları hâkimdir.

Verilen doğru - yanlış diyagramında öğrenciler sıralamayı takip ederek sonuca ulaşmıştır.

Buna göre öğrencilerin çıkış noktaları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kaan'ın oligarşi ve demokrasinin ilkeleri hakkında bilgi eksikliği vardır.
- B) Sara, cumhuriyet yönetim şekli ile ilgili yeterli bilgiye sahiptir.
- C) Nisa'nın oligarşi yönetim şekli konusunda bilgi eksikliği vardır.
- D) Eylül, oligarşi ve cumhuriyet yönetim şekli konularına hakimdir.

7.

Demokrasilerde egemenlik millete aittir. Millet bu hakkını temsilcileri aracılığıyla kullanır. Yönetenler gücünü millettten alır.

ÇIKARIMLAR

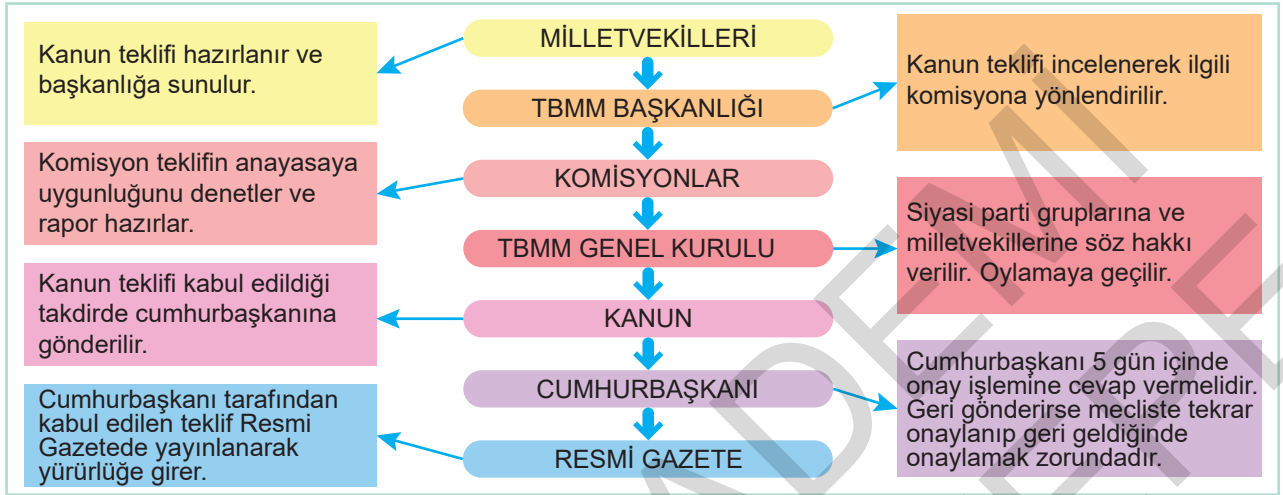
1.	Demokrasilerde millî iradenin üstünlüğü kabul edilir.
2.	Demokrasilerde yönetenler millet üzerinde güç kullanabilir.
3.	Demokrasilerde halk ülke yönetiminde söz sahibidir.

Yukarıda demokrasiye ait bilgilere ve bu bilgilerden hareketle ortaya konan çıkarımlara yer verilmiştir.

Buna göre yapılan çıkarımlarla ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi doğrudur?

- A) 1-D, 2-D, 3-Y
- B) 1-D, 2-Y, 3-D
- C) 1-Y, 2-D, 3-Y
- D) 1-Y, 2-Y, 3-D

1. Aşağıda kanun yapım süreci gösterilmiştir.

Tablodaki bilgilere bakılarak,

- I. Kanunlar farklı aşamalardan geçerek hazırlanmaktadır.
- II. Resmi Gazetede, yayınlanmayan kanunlar yürürlüğe giremez.
- III. Kanunlar anayasaya uygun olmak zorundadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III   D) I, II ve III

2.

Ülkemizde yasaları TBMM yapar, değiştirir veya kaldırır. TBMM’de 600 milletvekili vardır. Milletvekili seçme ve seçilme yaşı 18’dir ve 5 yılda bir gerçekleşir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Seçimler belli aralıklarla yenilenir.
- B) Ülkede bütün yetkiler TBMM’ye aittir.
- C) Milletvekili seçilebilmek için belli bir yaş sınırı vardır.
- D) Vatadalara demokratik haklar tanınmıştır.

3.

Yürütme, kanunları uygulama yetkisidir. Yürütme yetkisi cumhurbaşkanına aittir. Hükûmet sisteminde cumhurbaşkanı bu yetkisini kendisine bağlı cumhurbaşkanı yardımcıları ve 16 bakandan oluşan “Cumhurbaşkanlığı Kabinesi” ile yerine getirir.

Emre Öğretmen’in verdiği bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi cumhurbaşkanının görevleri arasında sayılamaz?

- A) Üst kademe kamu yöneticilerini atamak
- B) TBMM seçimlerinin yenilenmesine karar vermek
- C) Yasa çıkarmak
- D) Uluslararası antlaşmaları imzalamak

4.

TANIM	Yasama, yasa yapma yetkisidir. Yürütme, yasaları uygulama yetkisidir. Yargı, vatandaşların birbiriyle ve devletle olan uyuşmazlıklarının bağımsız mahkemelerle çözme yetkisidir.
DURUM	Devlet, işlerin düzenli şekilde yürütülebilmesi için görev ve sorumluluklarını; yasama, yürütme ve yargı olmak üzere üç temel göreve ayırmıştır.
ÖRNEK	1. .... 2. .... 3. ....

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi yasama yetkisine örnek olarak yazılabilir?

- A) Kanunların cumhurbaşkanı tarafından onaylanarak yürürlüğe girmesi
B) Ali ve Mehmet arasında çıkan arazi sınırı sorununun mahkemede çözülmesi
C) Ahmet Bey'in şirketini borçlardan dolayı devretmesi
D) Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun TBMM'de kabul edilmesi

5. Aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin görev ve yetkileri arasında yer almaz?

- A) Genel ve özel af ilanına karar vermek
B) Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak
C) Vatandaşlar arasındaki uyuşmazlıkları çözmek
D) Savaş ilanına karar vermek

6. **YASAMA**
Yasa yapmak, yasa değiştirmek veya kaldırmak demektir. Ülkemizde yasama yetkisi TBMM'ye aittir.

YÜRÜTME
"Uygulama" anlamına gelmektedir. Yasaların uygulanmasıdır. Ülkemizde yürütme yetkisi cumhurbaşkanına aittir.

YARGI
Vatandaşlar arasında ya da devlet - vatandaş arasında çıkan anlaşmazlıkları hukuka uygun şekilde gidermektir. Ülkemizde yargı yetkisi bağımsız mahkemelere aittir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ülkemizde kuvvetler ayrılığı ilkesi benimsenmiştir.
B) Ülkemizde yargı bağımsızlığı sağlanamamıştır.
C) Cumhurbaşkanına çok geniş yetkiler verilmiştir.
D) Mahkemelere yasaları değiştirme yetkisi verilmiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin görev ve yetkileri arasında sayılabilir?

- A) Yargı gücünü kullanmak
B) Toplum hayatını düzenleyen kuralları belirlemek
C) Yürütme gücünü kullanmak
D) Mahkemeler kurmak

1.

24 HAZİRAN SEÇİMİ İLKLERE SAHNE OLACAK

24 Haziran'daki Cumhurbaşkanı ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimleri, geçen yıl halkoylamasıyla yapılan anayasa değişiklikleri ve buna ilişkin uyum yasaları çerçevesinde ilklere sahne olacak

Milletvekili sayısı 550'den 600'e çıkacak	Cumhurbaşkanlığı için TBMM'de grubu bulunan ya da son seçiminde en az yüzde 5 oy alan siyasi partiler ya da ilçe seçim kurullarına imza veren 100 bin vatandaş aday teklifinde bulunabilecek	İlk kez Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimi için aynı gün sandığa gidilecek
Siyasi partiler ittifak kurarak seçime girebilecek	Engelliler için seyyar sandık uygulaması bu seçimde ilk kez hayata geçirebilecek	Adalet, Ulaştırma ve İçişleri bakanları istifa etmeden seçime girilecek
		Ankara ilk kez 3 seçim bölgesine ayrılacak

Görsele bakılarak,

- I. Ülkede bir referandum süreci yaşanmıştır.
- II. Halkın mecliste temsil gücü artmıştır.
- III. Demokratik süreçlerde yenilikler yaşanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III   D) I, II ve III

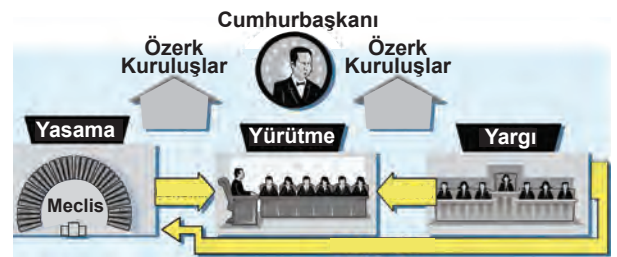
2.

TANIM	Cinsiyet ayrımcılığı; bireylere cinsiyetlerinden dolayı toplumda adaletsiz bir şekilde davranılması durumudur.
DURUM	Ahmet Bey; oğlu Ali'yi başka bir şehre üniversiteye gönderirken, Hazal'ı kız olduğu için göndermemiştir.
ÖRNEK	1. .... 2. .... 3. ....

Tabloda verilen bilgilere göre cinsiyet ayrımcılığına karşı alınabilecek önlemlerle ilgili boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Kadın haklarının yasal güvencesini artırmak
B) Cinsiyet eşitliğiyle ilgili eğitimler vermek
C) Toplum önünde ayıplanmamak için susmak
D) Toplumsal birlik ve beraberliği artırmak

3.

Görseledeki bilgilere göre,

- I. Devletin başında cumhurbaşkanı yer alır.
- II. Kuvvetler ayrılığı esas alınmıştır.
- III. Yargı, yasama üzerinde denetim hakkına sahiptir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve III
C) II ve III   D) I, II ve III

4. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kadına yönelik şiddet konusunda çalışmalar yürütmektedir. 2012 yılında "Ailenin korunması ve kadına yönelik şiddetin önlenmesine dair kanun" çıkarılmıştır. Diğer yandan da Medeni Kanun, İş Kanunu ve Türk Ceza Kanunu gibi temel kanunlarda yapılan değişikliklerle kadın ve erkek eşitliğini gözeten ve kadına yönelik şiddete hiçbir şekilde izin vermeyen, ağır cezaları olan düzenlemeler yapılmıştır. Kadın konuklevleri açılmış ve ALO 183 Aile İçi Şiddet Acil Yardım Hattı açılmıştır.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kadına yönelik şiddet sona erdirilmiştir.
B) Kadına yönelik şiddet yasalarla önlenmeye çalışılmıştır.
C) Şiddet gören kadınların barınma ihtiyacı düşünülmüştür.
D) Temel yasalarda kadın erkek eşitliği ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

5.

KADIN EMEĞİNİ DEĞERLENDİRME VAKFI

Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı (KEDV), kadınların mevcut becerileriyle üretebilecekleri, pazarda talep olan yeni ürünler geliştirmekte, yerel ekonomik olanakları araştırarak iş fikri geliştirmeleri ve ortak işler kurmaları için eğitim ve izleme desteği vermektedir. KEDV bugüne kadar: Kadınların aksesuar, ev tekstili, hediyelik eşya, gıda, sabun, hediyelik kutu üretimi, 2. el eşya satışı, çocuk bakım ve eğitim hizmetleri, lokanta, misafirhane, organik tarım, bitki kurutma vb. alanlarda ortak iş kurmalarına destek verdi. Ve yaklaşık 7600 kadın bu hizmetlerden yararlandı. Ayrıca girişimci kadınlar için de bir iş alanı açtı.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kadınlar ülke ekonomisine katkı sağlamaktadır.
B) Kadınların çalışması her zaman engellenmiştir.
C) KEDV, kadınlar arasındaki dayanışmayı arttırmıştır.
D) Kadının toplum hayatındaki yeri önemsenmektedir.

6.

TANIM	Demokrasi, halk egemenliği temeline dayanan yönetim biçimi, halk iradesi demektir.
DURUM	Demokratik yaşam, demokrasi kurallarına uygun yaşayarak; evde, okulda ve toplumsal hayatın her aşamasında uygulanmalıdır.
ÖRNEK	1. .... 2. .... 3. ....

Yukarıdaki tabloda verilen bilgilerden hareketle demokratik yaşamla ilgili boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Sınıf başkanlığı seçimine aday olmak
B) Genel seçimlerde oy kullanmak
C) Oturma odasının yeni rengine ailece karar vermek
D) Padişahın emir ve yasalarına uymak

7.

YASEMİN ADAR

2017 dünya güreş şampiyonasında 75 kg kategorisinde altın madalya kazanan sporcumuzdur.

ESEN KARAMÜRSEL AKPEK

Tıp teknolojisi alanında göz hastalıkları tedavisinde kullanılan bir cihazın patent sahibidir.

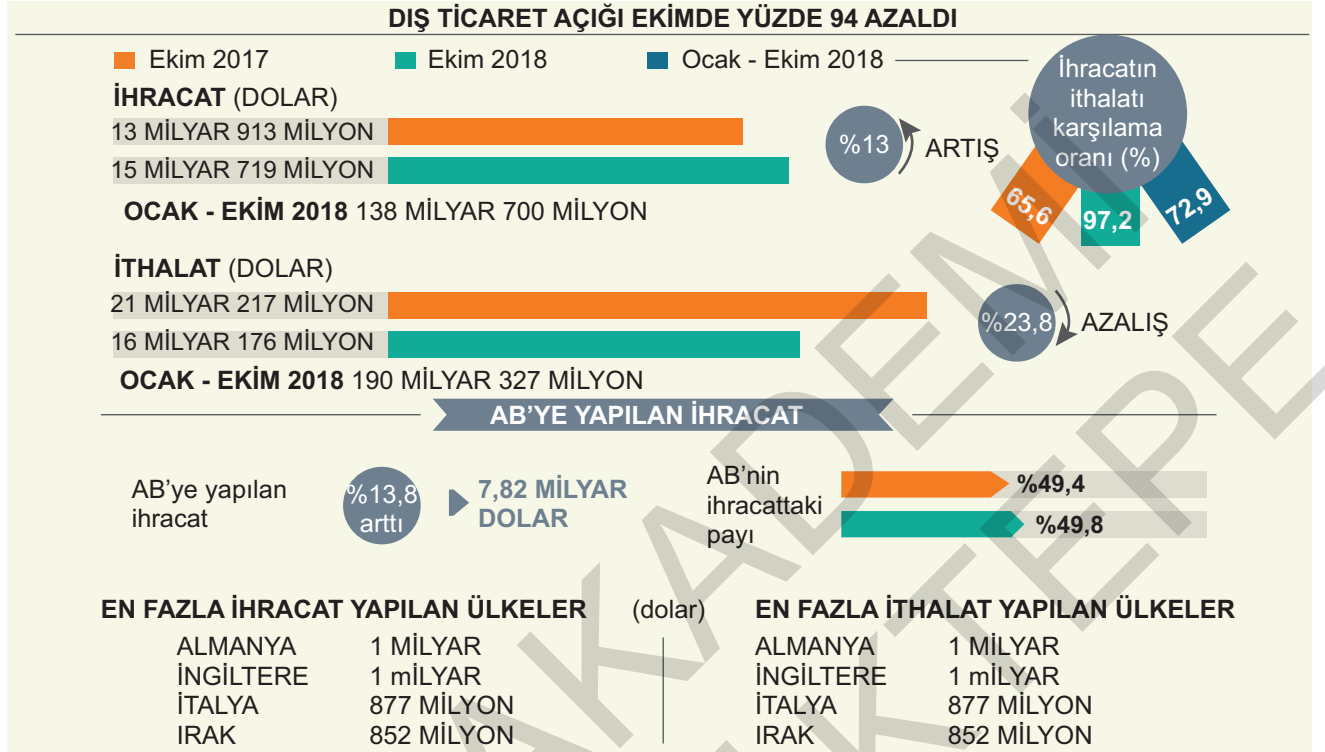
FERYA ÖZEL

Amerikan Uzay ve Havacılık Dairesindeki (NASA) Türk bilim insanıdır. Kara deliğin ilk kez görüntülenmesini sağlayan 200 bilim insanı içinde yer almaktadır.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk kadını farklı alanlarda başarılar elde etmiştir.
B) Ferya ÖZEL, ekipteki tek kadın bilim insanıdır.
C) Türk kadını uluslararası siyasi ilişkilerin gelişmesinde etkilidir.
D) Ülkemize altın madalya getiren tek sporcu Yasemin ADAR'dır.

1.

Görsele bakılarak,

- I. Türkiye'nin dışa bağımlılık oranı azalmıştır.
- II. Türkiye'nin, AB'ye ürün satışı artmıştır.
- III. En fazla ithalat yaptığımız ülkeler arasında komşularımız yer almaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III   D) I, II ve III

2.

Türkiye, başta Rusya olmak üzere Almanya, İtalya, İngiltere, Fransa, Hollanda, Belçika, Amerika Birleşik Devletleri, Japonya, İsviçre ve Irak, İran gibi bazı İslam ülkeleri ile yoğun bir dış ticaret içindedir. Örneğin en çok dış ticaret yaptığımız Rusya'dan doğal gaz, petrol ürünleri ve demir çelik ithal ederken; bu ülkeye sebze ve meyve, makine, plastik ve tekstil ürünleri ihraç etmekteyiz.

Verilen metinde Türkiye'nin Rusya ile olan hangi ilişkilerine değinilmiştir?

- A) Ekonomik   B) Siyasi
C) Kültürel   D) Sosyal

3.

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT
2017	9.011.618.476 TL	11.682.186.061 TL
2018	7.787.926.779 TL	88.989.557.546 TL
2019	56.518.654.462 TL	90.056.841.149 TL

Verilen tabloda Türkiye'nin 2017-2019 yılları arasındaki Aralık ayı ticaret istatistikleri verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Türkiye çoğunlukla tarım ürünleri ihraç etmektedir.
 B) Türkiye dış ticaret açığı yaşayan bir ülkedir.
 C) İthalata ayrılan kaynaklar sürekli artmaktadır.
 D) İhracat gelirleri standart olarak artmaktadır.

4.

TANIM	İhracat; ülkelerin tarım, sanayi, madencilik, enerji gibi yer altı ve yer üstü kaynaklarından ihtiyaç fazlasını başka ülkelere satmasıdır.
DURUM	Ülkemizde rezervi bolca bulunan bor madenin ihracatı yapılmaktadır.
ÇIKARIM	1. .... 2. .... 3. ....

Tanım ve durum birlikte düşünüldüğünde ülkemiz ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Bor madeni bakımından zengindir.
B) Uluslararası ticaret ağına sahiptir.
C) Bor madeni diğer ülkelerden satın alınmaktadır.
D) Madenler, ekonomik kazanç sağlamaktadır.

5. Aşağıda en çok ihracat yaptığımız ülkeler gösterilmiştir (Ocak - Mart 2023)

Almanya	: 4 milyar 877 milyon dolar
ABD	: 2 milyar 965 milyon dolar
İtalya	: 2 milyar 903 milyon dolar
Birleşik Krallık	: 2 milyar 760 milyon dolar
Fransa	: 2 milyar 483 milyon dolar

Bu bilgilere göre,

- I. İhracat faaliyetleri ülkemize döviz girdisi sağlamaktadır.
II. En çok ihracat yaptığımız ilk üç ülke Avrupa kıtasında yer almaktadır.
III. Türkiye dünyanın çeşitli ülkeleri ile ticari faaliyet yürütmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

6. Dünya üzerinde ekonomik faaliyetlerin farklılık göstermesinin temel nedeni insanların ihtiyaçlarının çeşitlilik göstermesidir. Beslenme, barınma, korunma gibi temel ihtiyaçlar ekonomik faaliyetlerin çeşitlenmesine ve gelişmesine neden olmuştur. Ülkemiz bu kaynaklarıyla kendi ihtiyaçlarını karşılamının yanında ihtiyaç fazlası ürünleri diğer ülkelere ihraç ederek gelir elde etmektedir. Buna rağmen tüm ihtiyaçlarını sadece kendi kaynaklarıyla karşılaması mümkün değildir. Ülkeler bazı ihtiyaçlarını diğer ülkelerden ithal ederek karşılamaya çalışırlar. Ülkeler arasındaki kaynak ve ihtiyaçlara bağlı bu alışverişten dış ticaret doğar.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi dış ticaretin doğmasında etkili olduğu söylenemez?

- A) İklimlerin farklılık göstermesi
B) Yer altı kaynaklarının farklılık göstermesi
C) Ülkelerin yüz ölçümlerinin farklılık göstermesi
D) Bireylerin ihtiyaçlarının farklılık göstermesi

7.

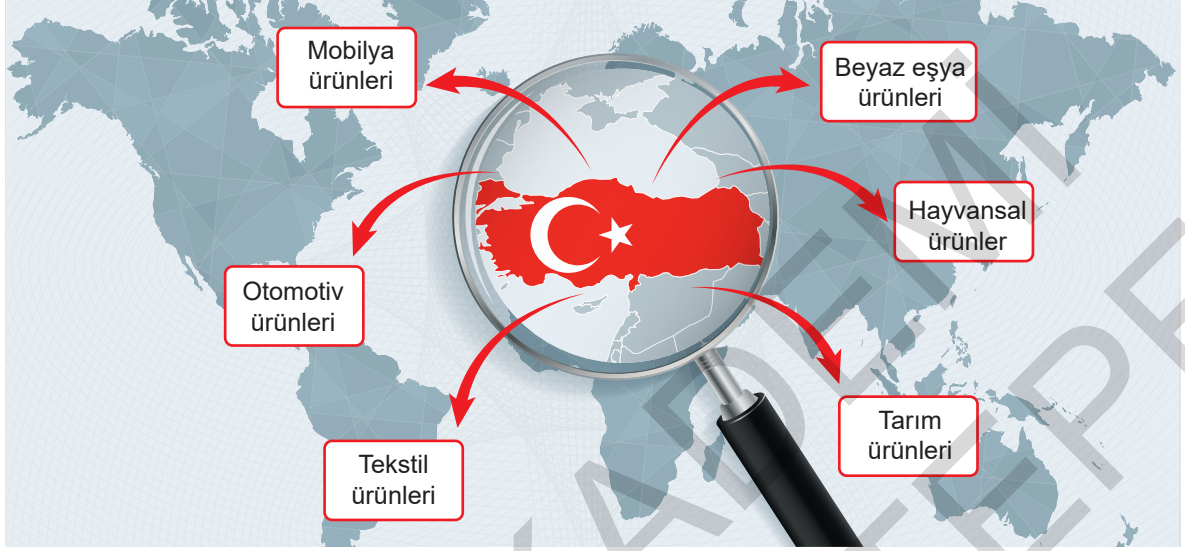
Türkiye'nin Rusya'ya Sattığı Ürünler	Rusya'nın Türkiye'ye Sattığı Ürünler
<ul style="list-style-type: none"> • Tekstil ürünleri • Plastik • Sebze ve meyve 	<ul style="list-style-type: none"> • Petrol • Doğal gaz • Alüminyum
3.4 Milyon Dolar	22 Milyar Dolar

Bu bilgilere göre Rusya ile yapılan ticaretimizle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yapılan ticarete Rusya daha kazançlıdır.
B) Türkiye, enerji alanında dışa bağımlı bir ülkedir.
C) Rusya, bazı temel gıdaları Türkiye'den karşılamaktadır.
D) Rusya doğal gaz rezervi açısından dünyanın en zengin ülkesidir.

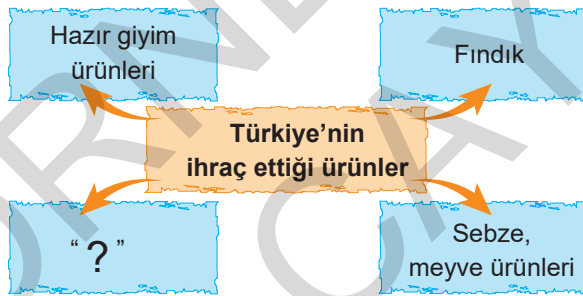
1. Aşağıda ülkemizin en fazla ihrac ettiği başlıca ürünler verilmiştir.

Verilen bilgilere göre ülkemiz ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Enerji kaynakları açısından kendi kendine yetebilen bir ülkedir.
B) Tarım ve hayvancılık gelişmiştir.
C) Dokuma sanayisi gelişmiştir.
D) Ormanlılığa bağlı ekonomik faaliyetler gelişmiştir.

2.

Yukarıdaki şemada "?" ile gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Mobilya
B) Petrol
C) Demir - çelik
D) Tekstil ürünleri

3.

Ülkelerin gelişip büyümesi için dış ticarete ihracatının ithalatından fazla olması gerekir. Yani bir ülke dışarıdan fazla mal alıp dışarıya az mal satıyorsa o ülkede dış ticaret açığı ortaya çıkar.

Buna göre bir ülkede dış ticaret açığını engellemek için,

- I. Yerli üretime ağırlık verilmelidir.
II. İşlenmiş ürünler ithal edilmelidir.
III. Dışarıdan ham madde ağırlıklı ürünler satın alınmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III

4.

Dış ticaret rakamları açıklandı

ARALIK

Türkiye'nin ihracatı aralıkta bir önceki yılın aynı ayına göre %24,9 artarak 22 milyar 278 milyon dolar oldu.

İHRACAT (dolar)

2020

17,84 MİLYAR

2021

22,28 MİLYAR

İTHALAT (dolar)

2020

22,39 MİLYAR

2021

29,07 MİLYAR

İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI

2020

2021

AB'YE YAPILAN İHRACAT

geçen yılın aynı ayına göre
%23,3 arttı.

8,9 MİLYAR DOLAR

AB'NİN İHRACATTAKİ PAYI

%40,3

%39,8

EN FAZLA İHRACAT YAPILAN ÜLKELER (dolar)

	Almanya	1,78 milyar
	ABD	1,52 milyar
	İngiltere	1,33 milyar
	Irak	1,17 milyar
	İtalya	1,15 milyar

EN FAZLA İTHALAT YAPILAN ÜLKELER (dolar)

	Rusya	3,39 milyar
	Çin	3,15 milyar
	Almanya	2,17 milyar
	ABD	1,45 milyar
	İtalya	1,13 milyar

Kaynak Anadolu Ajansı

Görsele bakılarak 2021 yılına dair ülkemizle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- İhracatta önemli yer tutan ürünler
- Dış satımdan elde ettiği toplam gelir
- Dış ticaretinde önemli yer tutan ülkeler
- Bir önceki yıla göre dış satımın dış alımı karşılama oranı

5.

İTHALAT Ülkelerin karşılayamadığı ihtiyaçlarını başka ülkelerden satın almasına ithalat (dış alım) denir.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin ithal ettiği ürünler arasında sayılmaz?

- Doğal gaz
- Bor
- Ham petrol
- Kakao